

«HET BRUIJSEL»

VOGELWACHT

UDEN E.O.

Het Bruujssel, nummer 2, 1996

Inhoudsopgave	Redactie	1
Mededelingen Redactie	Margreet Hoefnagels	2
Mededelingen Bestuur	Jan-Willem Hermans	4
Schier-Monnik-Oog (Grijze-Monnik-Eiland)	Pieter van der Voort	6
Ledenvergadering 19 september 1996	Redactie	7
Eifelexcursie 1996		
Donderdag, 16 mei 1996	Peter Noy	8
Vrijdag, 17 mei 1996	Jopie Jonkers	8
Zaterdag, 18 mei 1996	Sjan Noy	9
Zondag, 19 mei 1996	Aad van Toor	10
Vogelwaarnemingen Eifelexcursie 1996	Aad van Toor	11
Wetenswaardigheden	John Hermans	12
In gesprek met ... Liesbeth en Ramon Verkaar	Margreet Hoefnagels	14
De vogeltrek boven Falsterbo	John Hermans	16
Jammer genoeg een opmerkelijke waarneming!	John Hermans	18
Excursie naar "De Regte Heide"	Aad van Toor	19
Een verre reis naar Gambia	Jan-Willem Hermans	20
Vrijwillig Landschapsbeheer Uden nog steeds actief!!	Rianne de Groot	22
Programma VLU werkseizoen 1996-1997	Willem Peters	23
Bijzondere Waarnemingen	Peter van de Braak	24
Vogeltrek	Redactie	25
Het Bestuur en de Taakgroepen van Vogelwacht Uden	Redactie	26
Vogelwacht - Winkel	Bart Gevers	28

Mededelingen Redactie

Met goede moed zijn we na de vakantie weer gestart. Wel is er wat veranderd binnen de redactie. Pedro van den Acker wordt freelance medewerker (ja,ja!) en Peter Noy is weer terug op z'n oude stek: coördinator, tijdbewaker en achter-de-vodden-zitten. Bedankt Pedro voor je tijd, we hopen nog veel stukjes van jouw hand te ontvangen. Bedankt ook Peter, want zonder jou liep dit blad niet. We zijn dus blij dat jij je functie weer opgenomen hebt.

Aad van Toor neemt de functie van animator op zich. Tijdens excursies en andere evenementen zal hij proberen stukjes-schrijvers te werven. Nu we weer een heuse coördinator hebben is er meteen ook weer wat veranderd: formaat en kaft hebben we aangepast aan de eisen van deze tijd. We hebben dus geprobeerd het de druk- en nietploeg zo gemakkelijk mogelijk te maken. Want zonder die groep komen wij letterlijk nergens!

Waar de inhoud van het vorige nummer wel een zolderopruiming leek, hebben we nu ons best gedaan up to date te zijn.

Om te beginnen de vaste rubrieken: "Mededelingen Bestuur" door onze secretaris Jan-Willem Hermans. "In gesprek met ..." Liesbeth en Ramon Verkaar, heel gezellig.

We hopen dat Peter van de Braak nog wat mooie bijzondere waarnemingen heeft binnengehad en dat John Hermans nog leuke "Wetenswaardigheden" uit dag-week- en roddelbladen heeft kunnen scheuren.

Verder zijn onze verwachtingen hoog gespannen over allerlei vakantie verhalen. Natuurlijk is het verslag van de Eifelexcursie van 16 t/m 19 mei jl. op de rand van de actualiteit, maar de verhalen van Peter, Jopie, Sjan en Aad zijn te mooi om te laten liggen. Bovendien vormen zij alvast een opwarmertje voor de komende herfstexcursie naar Schiermonnikoog. Pieter van der Voort zal in zijn bijdrage de deelnemers nog meer doen likkebaarden. We verwachten ook een verslag dat klinkt als een klok van de excursie naar de Regte Heide, een prachtig gebied en helemaal niet zo ver weg.

Ver weg gingen wel Jan-Willem en John Hermans. De een naar het verre Gambia, de ander naar Zweden, Falsterbo om precies te zijn, om getuige te zijn van de eerste trekverschijnselen. Hij is enthousiast teruggekomen. Ze vertellen niet alleen over vogels, want er was daar nog zoveel moois en interessants meer te beleven.

Ook het Vrijwillig Landschapsbeheer Uden laat van zich horen; Rianne de Groot heeft een samenvatting van het jaarverslag 95-96 gemaakt en Willem Peters deelt mee welke activiteiten het komend seizoen namens het VLU worden georganiseerd.

Tot slot willen we weer teruggrijpen naar een oude gewoonte: het informeren van al onze leden over de gang van zaken in de grote en kleine taakgroepen. We hopen dan ook dat alle coördinatoren een verslagje kunnen maken van de activiteiten van het afgelopen jaar. En als er iets leuks of spannends is gebeurd laat ons daar dan allemaal van mee genieten. In ons volgende Bruujssel ruimen we daar plaats voor in!

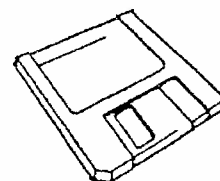
Me dunkt: weer heel wat om van te genieten. Niet vergeten: heb je ook wat te vertellen, te lachen of te zeuren, schrijf het op en gooi het in de brievenbus bij een van de redactieleden. Alvast bedankt!!

Namens de Redactie,

Margreet Hoefnagels

KOPIJ OP DISKETTE!!

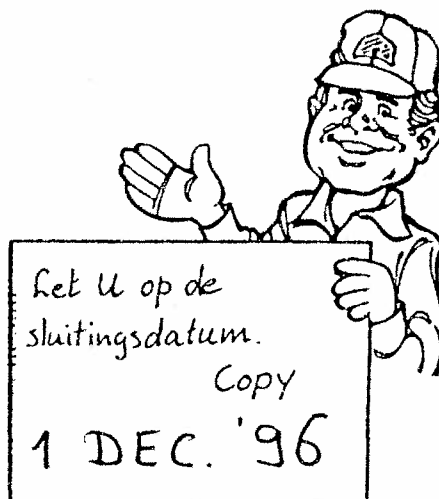
Een groot deel van de kopij voor het Bruujsel wordt aangeleverd als "uitgeprinte tekst". Wij willen u vragen om, indien mogelijk, deze tekst op diskette aan te leveren. U doet ons daarmee een groot plezier, omdat wij daardoor de kopij gemakkelijker kunnen verwerken.

Enkele richtlijnen zijn hierbij van belang:

- Bestandsopmaak bij voorkeur in WordPerfect 5.1 (DOS).
- Geen opmaak-aanwijzingen in tekst plaatsen.
- Maak bij opsommingen e.d. altijd gebruik van de "inspringfunctie" (functietoets F4).
- Diskette van naam voorzien, zodat wij uw diskette kunnen retourneren.

Mocht u vragen hebben omtrent het bovenstaande, neem dan contact op met Peter Noy, telefoon 0413-251691

Mededelingen Bestuur

Terugmeldingen

Een tweetal vogels met ring zijn teruggevonden. Van het Vogeltrekstation Arnhem hebben wij de volgende gegevens teruggekregen:

1. **Vogelsoort** : Kerkuil
Ringdatum : 25 juni 1994, **Ringplaats** : Bedafse Bergen (Uden)
Vinddatum : 30 april 1996, **Vindplaats** : Loostraat (Uden)
Afstand : 26 kilometer
Verstreken tijd : 675 dagen
Commentaar : Slachtoffer hoogspanningskabel.

2. **Vogelsoort** : Kerkuil
Ringdatum : 18 augustus 1995, **Ringplaats** : Rozenburg (NH)
Vinddatum : 15 februari 1996, **Vindplaats** : Uden/Nistelrode
Afstand : 88 kilometer
Verstreken tijd : 181 dagen
Commentaar : Verkeersslachtoffer.

3. **Vogelsoort** : Sperwer
Ringdatum : 20 juni 1993, **Ringplaats** : Rouwven (Erp)
Vinddatum : 1 mei 1995, **Vindplaats** : Keldonk
Afstand : 2 kilometer
Verstreken tijd : 619 dagen
Commentaar : -

4. **Vogelsoort** : Zwartkop
Ringdatum : 28 augustus 1994, **Ringplaats** : Antwerpen (B)
Vinddatum : 10 mei 1995, **Vindplaats** : Uden
Afstand : 65 kilometer
Verstreken tijd : 255 dagen
Commentaar : Tegen glas gevlogen.

Werkgroep Roofvogel Nederland

De WRN is onlangs een grote kaartenactie begonnen om de roofvogels en het vervolgingsprobleem verder onder de aandacht te brengen en om de benodigde activiteiten te financieren. De actie bestaat uit het op de markt brengen van kaarten met afbeeldingen van Nederlandse roofvogels.

Er zijn twee varianten:

- A. Tien verschillende ansichtkaarten (f 10,- per set)
- B. Acht dubbele correspondentiekaarten met enveloppe in kadoverpakking (f 13,50 per set).

U kunt de kaarten bestellen bij WRN. Het bedrag moet dan overgemaakt worden op Giro 76284 t.n.v. Werkgroep Roofvogels Nederland te Appelscha onder vermelding van het gewenste artikel en naam en adres van uzelf!

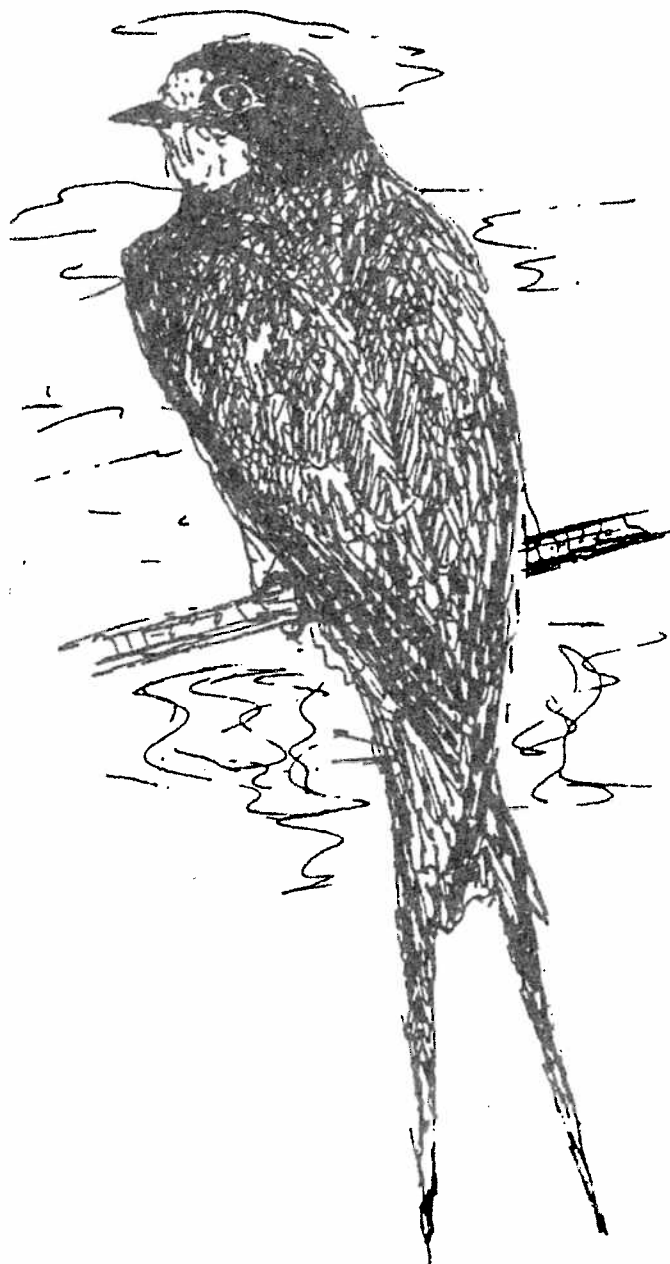

Rapport Hengstheuvel

Samen met het IVN-Uden is dit gebied geïnventariseerd op zijn natuurwaarde. Deze gegevens zijn door Ernest de Groot verwoord in een rapport genaamd "Hengstheuvel, uitloop van de Maashorst". Bij het secretariaat kan dit rapport geleend worden voor inzage. In het volgende Bruijsel komen we hierop terug.

Namens bestuur Vogelwacht Uden e.o.,

Jan-Willem Hermans

Schier-Monnik-Oog (Grijze-Monnik-Eiland)!

Op 12 oktober a.s. staat de herfstexcursie naar het "grijze monniken eiland" weer op het programma.

Het kleinste Nederlandse waddeneiland (16 km lang en 4 km breed), dat nu een "Nationaal Park" is, was vroeger een uithof van de Cisterciënsers of wel Schiere Monniken van het klooster Claercamp te Rinsumageest (Friesland), dat in 1166 gesticht is. In 1465 kreeg het eiland een parochiekerk. De Schiere Monniken waren de eersten, die in het noorden van Nederland waterkerende werken hebben gebouwd en waarschijnlijk ook de dijken op Schiermonnikoog.

Van 1580 tot 1638 is het eiland bezit geweest van de Staten van Friesland. Van 1638 tot 1859 is het eigendom geweest van het geslacht Stachouwer, later Tjarda van Starkenborgh Stachouwer. Deze familie had hun residentie op de "Binnendijken" te Westerburen, welk dorp in 1760 door het zeewater verzwolgen werd. De familie heeft zich toen op het vasteland gevestigd in Blaricum op een residentie, "Rijsbergen" genaamd. Daar komt waarschijnlijk de naam Rijsbergen van het jeugdherberg vandaan.

In 1859 kocht Mr. J.E. Banck voor f 98.000,- het eiland. Deze heeft in 1860 een dijk laten aanleggen, waardoor de Banckspolder ontstond.

In 1878 werd het eiland aan de Duitse (ook toen al) Graaf von Bernstorff verkocht. Deze familie heeft het eiland tot na de Tweede Wereldoorlog (1945) in het bezit gehad. In 1945 is het eiland aan de provincie Friesland toegevoegd en werd een burgemeester benoemd.

Het eiland heeft slechts één dorp, gebouwd in 1760 en ook Schiermonnikoog geheten. De eilandbevolking telt ongeveer 925 zielen. Het hoogste punt (15 meter) is een duin, waarop de bunker "De Wasserman" is gebouwd. Een groot deel van het eiland bestaat uit duinen. Door de natuurlijke duinvorming, die nog steeds plaats vindt, zijn de verschillende stadia van ontwikkeling van het duinlandschap te zien. Kwelders zijn te vinden aan de wadkant van het eiland aan de oostelijke zijde. Het lagere gedeelte ten westen vormt de Banckspolder, waar ook de aanlegsteiger van de boot is.

In 1989 heeft het eiland definitief de status van "Nationaal Park" verkregen. Het beheer van het natuurgebied (5400 ha) is in handen van de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten en Rijkswaterstaat. Men claimt, dat de helft van alle planten, die in de Nederlandse Flora staan vermeld, op Schiermonnikoog te vinden is. Behalve de flora is Schiermonnikoog ook bekend als vogeleiland. Een uitgebreid net van schelpenpaden stelt de mens in staat al dit moois te bewonderen. Een natuureiland bij uitstek!

Nog een andere bezienswaardigheid in het dorp Schiermonnikoog zijn de walviskaken. In de naoorlogse jaren was de Schiermonnikogër Klaas Visser kapitein op de walvisvaarder "Willem Barendsz". In 1951 verraste hij Schiermonnikoog met de walviskaken, die eerst nog een winter op het wad moesten liggen om uit te logen.

Verder zijn er nog, maar ik wordt geacht me te beperken tot één A4-tje, dus eindig ik hier, want over Schiermonnikoog raak je niet uitgeschreven.

Gewoon er naar toe gaan en het bijzondere van dit waddeneiland ondergaan. Je gaat later beslist nog eens terug.

Piet van der Voort

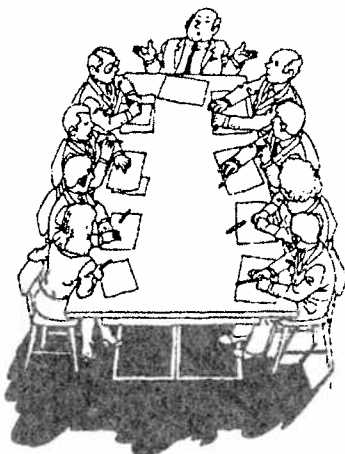
Ledenvergadering 19 september 1996

Op die bewuste donderdagavond waren maar liefst 30 leden van de Vogelwacht aanwezig in De Groenhoeve om deel te nemen aan de ledenvergadering van Vogelwacht Uden. Onze voorzitter, Peter Wienbelt, was aangenaam verrast met deze grote opkomst. Hij verwelkomde iedereen hartelijk en ging over tot de orde van de dag.

Na goedkeuring van de notulen van de vorige ledenvergadering werden een aantal actuele zaken besproken. Ernest de Groot meldde de vergadering dat het rapport over Hengstheuvel gereed was en naar de verschillende instanties is toegezonden. Een aantal zaken rondom de komende Herfstexcursie naar Schiermonnikoog werden door het bestuur nader toegelicht. De organisatie met betrekking tot Het Bruujssel, publiciteit Vogelwacht, publiekswandeling van 29 september a.s., voorjaarsexcursie 1997, inventarisatie Maashorst 1996, nieuws vanuit de taakgroepen, kortom allerlei zaken passeerden de revue. Voor de leden die op de hoogte willen blijven van het wel en wee binnen de vereniging is het een must om ledenvergaderingen regelmatig bij te wonen. Men blijft op de hoogte van de laatste ontwikkelingen, en niet in de laatste plaats; men kan meebeslissen aangaande allerlei activiteiten.

Uiteraard, na afloop van de vergadering, werden de flessen ontkurkt, nagekaart, plannen doorgenomen, nieuwe contacten gelegd, kortom de banden aangehaald. Voor degenen die ook eens de sfeer van zo'n vergadering wil proeven, de volgende ledenvergadering, en tevens laatste van dit jaar, is op **donderdag 21 november a.s. om 20.00 uur in De Groenhoeve.** Tot dan!!

De Redactie

Eifelexcursie 1996

Donderdag 16 mei 1996

Het is al weer enkele maanden geleden dat we met elf enthousiaste Vogelwachters een viertal dagen in de Eifel hebben doorgebracht. Ook ditmaal hadden we als vertrekpunt "Hotel Zur Wandersruh" uitgekozen. Dit prachtige, luxueuze hotel ligt temidden van uitgestrekte bossen midden in de Duits Eifel. Van hieruit kan men schitterende natuurwandelingen maken. Helaas moesten Cas Lankveld en Liesbeth en Ramon Verkaar wegens familieomstandigheden afzeggen.

Op donderdagmorgen Hemelvaartsochtend vertrokken, Tinie van de Elsen, Aad van Wan-rooy, Aad en Mies van Toor, Jopie en Gerrit Jonkers, Rien, Maria en René de Mol en Sjan en Peter Noy met drie auto's richting Duitsland. Van Jan-Willem hadden we al gehoord dat je binnen het half uur in Goch kon zijn, dus wij -plank gas-!!

Na een tussenstop, ergens halverwege, kwam de groep rond het middaguur in Kopp aan. Na de hartelijke begroeting van onze gastfamilie Schreiber ging men 's middags de omgeving verkennen. Naast de vele planten en bloemen (o.a. orchideeën!) hebben we dit jaar ruim zestig vogelsoorten gezien en/of gehoord. Hiertoe behoorden enkele bijzondere soorten, waaronder de Zwarte Ooievaar, Grauwe Klauwier, Goudvink, Europese Kanarie, Rode Wouw en de Grote Gele Kwikstaart.

Na drie mooie Eifelexcursies is het de bedoeling om volgend jaar Hemelvaart weer vier dagen erop uit te trekken naar een of ander mooi natuurgebied. Uiteraard moet de afstand acceptabel zijn en niet onbelangrijk; de kosten moeten schappelijk blijven (basisbedrag onder de f 200,- per persoon!). Mochten er vanuit de leden suggesties zijn wat betreft reisdoel, overnachtingsmogelijkheden, kosten e.d., neem dan contact op met ondergetekende.

Jopie Jonkers, Sjan Noy en Aad van Toor hebben de pen ter hand genomen om de belevenissen van vrijdag, zaterdag en zondag aan de thuisblijvers toe te vertrouwen.

Peter Noy

Vrijdag 17 mei 1996

Om half negen heerlijk ontbeten, waarna we om kwart voor tien vertrokken. Ideaal wandelweer. We zijn veel gestegen. Op een gegeven moment hoorden we de goudvink en konden hem dus aan onze lijst toevoegen. Aad en Tinie dachten dat ze hem zagen. Maria en Sjan keken voornamelijk naar de bloemen, een grote verscheidenheid aan bloempjes ontdekten ze; o.a. de bosanemoon, speenkruid, aronskelk, vrouwenmantel, dotterbloem en kamperfoelie.

Onderweg zagen we ook nog een groot hert door de kijker. Rond twaalf uur 's middags waren we weer thuis waar we lekker buiten op het terras onder het genot van een kop koffie of thee onze 's morgens gesmeerde broodjes nuttigden. Het smaakte goed. Na deze uitgebreide pauze, die we wel verdiend hadden, gingen we weer op pad.

En al gauw werd er gestopt op een bruggetje, omdat we de grauwe klauwier (♂) zagen. Hij liet zich heel goed bekijken door de telescoop. We liepen een stukje verder en zagen hem weer. Al gauw lagen we heerlijk met zijn allen in het bermgras te speuren naar nog meer

bijzondere soorten. Dit beviel ons goed, want we konden maar niet weggkomen.

Later op de middag kwam er een donkere lucht opzetten, en in de verte rommelde het al een beetje. Dus wat sneller richting hotel. Toen de eerste druppels vielen waren we binnen. Het was een heerlijke dag. Iedereen had honger, en de macaroni liet zich goed smaken.

Gisteren hadden de dames afgewassen, dus nu waren de heren aan de beurt. Sjan zei; "Ik doe niets meer, ik ga lekker douchen". Daarop zei Rien: "hé, neem de borden dan vast mee dan hoeven wij die niet meer af te wassen." Tinie wilde ook niet afdrogen. Hij zei: "morgenvroeg doe ik het wel". (dat viel namelijk onder de taak van het hotelpersoneel).

's Avonds hebben we tot negen uur gekaart en daarna gingen we met zijn allen naar de kroeg. Helaas gesloten. Dus maar een glaasje gedronken in het Frühstückraum samen met een stel Belgen. Gerrit kende nog een Belgische mop: "hoe hijst een Belg z'n sokken op?"

Jopie begint daarop meteen te roepen: "ge doet 't niet voor hé"!! Helaas het mocht niet baten. Gerrit staat vervolgens op en doet het toch voor. Hij laat zijn broek zakken en begint zijn sokken op te hijsen, terwijl de Belgische vrouwen hem met gefronste wenkbrauwen aankijken en hem meteen de bijnaam "Chippendale" geven. Om half elf ging iedereen moe maar wel voldaan naar bed.

Jopie Jonkers

Zaterdag 18 mei 1996

Tijdens het ontbijt werd de vogelaarsmentaliteit weer meteen duidelijk. "Ieder voor zich en God voor ons allen". Onze Belgische tafelgenoten waren nog maar amper van tafel af of overgebleven broodjes, eieren en vleeswaren werden in beslag genomen.

Na een heerlijk ontbijtje met een (of meer) eitjes gingen we naar de kamers. Er waren twijfels over het weer. Droog houden zouden we het niet, dat was zeker.

Na wat overleg werden de jassen, cq. regenjassen aangetrokken en de paraplu's gingen ook mee.

We vertrokken richting Birresborn. Na een druilerig maar toch wel gezellig klimmetje bereikten we het hoogste punt. Ad en Gerrit gingen een wei in omdat ze dachten een reekalf in de verte te zien liggen. Toen ze terugkwamen vertelden ze dat het inderdaad een reekalf was, maar wel dood. Jopie zag aan Gerrit dat hij ons voor de gek hield. Het bleek dus een grote kei met daarlangs een rotsblok te zijn.

De tocht ging verder in de regen. In Birresborn konden we nog van heel dichtbij de Putter "beobachten". Daarna doken we de kroeg in. Lekkere koffie, thee, bier, chocolademelk en cola. "Kuchen" hadden ze niet, dus onze eigen broodjes werden tevoorschijn gehaald. Even later kwamen een paar van onze zuiderburen op hun sportieve tweewielers aangezet: kletsnat. Na een korte stop stapten ze weer op hun racefietsen, alleen enkele natte plekken op vloer en stoel achterlatend.

Na onze uitgebreide middagpauze gingen we weer op pad. Buiten was het weer droog. Nu begon het mooiste deel van de route met veel mooie bloemen en planten: salomonszegel, rolklaver, orchideeën, sleutelbloemen, knikkend nagelkruid en nog veel meer. Ook werden een aantal mooie vogelsoorten waargenomen: putters, groep roofvogels (wespendieven??), grauwe klauwier (♀), staartmees en braamsluiper (♂).

Dit was een bijzonder mooi stuk van de route door een ontzettend mooi natuurgebied. Helaas begon het weer te regenen en moesten we de route inkorten. Om half drie waren we weer terug bij ons hotel. Doornat maar toch voldaan, omdat we toch een aantal mooie

waarnemingen, zowel op de grond als in de lucht, hadden gedaan.

De tocht had ons blijkbaar toch afgemat, want minstens de helft van de mensen ging plat. Vanaf de balkonkamer zag Jopie de zwarte ooievaar overvliegen. Wat waren ze ineens wakker, in een mum van tijd stonden ze allemaal door hun kijker te turen.

's Avonds gingen we bijtijds naar het "Balkanrestaurant" in Gerolstein, waar het eten ons weer zéér goed smaakte. Hierna nog wat "spazieren" door het stadje zelf en weer met de auto's terug. Thuis aangekomen hoorden we dat Ad herten had gezien vlakbij het hotel. Dus vlug met z'n vieren weer terug, en ja hoor ... na enig zoekwerk zagen we er twee, maar zij zagen ons ook.

Weer thuis merkten we dat de rest van de groep weer in het "tuinhuisje" zat te pimpelen, dus wij gingen er ook bij zitten. Het duurde niet lang of de moppen kwamen er weer uitgerold en het bleek dat Herr. Schreiber er ook wat van kon.

Maar het werd al laat dus gingen we weer naar onze kamers waar nog een kaartje werd gelegd en om uur gingen we slapen.

Het was weer een zeer geslaagde, gezellige dag!

Sjan Noy

Zondag 19 mei 1996

Het is alweer de laatste dag van deze derde Eifelexcursie. Na weer een uitstekend, overvloedig, lekker ontbijt werden de lunchpakketten voor de lunchpauze weer klaargemaakt. Herr Schreiber is niet karig met beleg!!!

Een gezellig Belgisch echtpaar, tafelgenoten van ons, gaf een aantal nuttige tips voor natuurgebieden in België en Frankrijk. Mogelijk dat we ook daar eens heen kunnen gaan. Voor vertrek dacht Mies nog even haar schoenen over het balkon uit te kloppen en Ad kreeg de rommel van bovenaf precies op zijn hoofd. Nog bedankt Mies.

Toen op weg naar Mürtenbach in de regen. Plots vlak voor de auto, circa twee meter afstand, een gevecht tussen een rode wouw en een buizerd. Peter moest op de remmen!

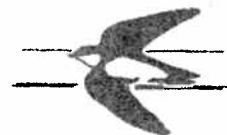
Na een wandeling van anderhalf uur (toch wat waarnemingen) in de regen terug naar Kopp. Lunchpakket soldaat maken (op eten dus) en tegen twee uur op weg naar huis.

De terugweg gaat heel lang door een pracht stuk natuur!

Na een koffiestop langs de autobaan namen we afscheid van elkaar, maar reden daarna wel in colonne naar huis. Uiteraard werden Peter en Sjan uitbundig bedankt voor de uitstekende voorbereiding van deze excursie.

Hopenlijk tot volgend jaar mei!!!!

Aad van Toor

Vogelwaarnemingen Eifelexcursie 1996

01. Goudhaan	33. Grote Gele Kwikstaart
02. Vuurgoudhaan	34. Witte Kwikstaart
03. Winterkoning	35. Zanglijster
04. Heggemus	36. Grote Lijster
05. Huismus	37. Kramsvogel
06. Zwarte Mees	38. Merel
07. Kuifmees	39. Spreeuw
08. Staartmees	40. Grauwe Klauwier
09. Matkop	41. Huiswaluw
10. Pimpelmees	42. Boerenwaluw
11. Koolmees	43. Gierzwaluw
12. Boomkruiper	44. Zomertortel
13. Roodborst	45. Turkse Tortel
14. Europese Kanarie	46. Houtduif
15. Sijs	47. Boomklever
16. Kneu	48. Grote Bonte Specht
17. Vink	49. Zwarte Specht
18. Putter	50. Ekster
19. Goudvink	51. Vlaamse Gaai
20. Groenling	52. Zwarte Kraai
21. Tuinfluiter	53. Kauw
22. Zwartkop	54. Fazant
23. Fluiter	55. Torenavalk
24. Fitis	56. Sperwer
25. Tjiftjaf	57. Buizerd
26. Spotvogel	58. Rode Wouw
27. Grasmus	59. Wespendief?
28. Braamsluiper	60. Blauwe Reiger
29. Zwarte Roodstaart	61. Zwarte Ooievaar
30. Geelgors	62. Zilvermeeuw
31. Veldleeuwerik	63. Wilde Eend
32. Boompieper	

Aad van Toor

Wetenswaardigheden ...

Zeearend

Het Wereldnatuurfonds wil de zeearend weer in Nederland herintroduceren. Dit heeft de laatste tijd veel aandacht gekregen in de media. Voor- en tegenstanders schrijven voortdurend allerlei artikelen. Hierbij enkele zaken op een rijtje:

De zeearend is een kolossale vogel die zich vooral ophoudt in gebieden met veel water (meren, kusten etc.). Hier voeden ze zich met grote waad- en zwemvogels, zoals eenden en ganzen.

De laatste tijd zien we in Nederland in de winter steeds vaker jonge zeearenden, vooral in de Oostvaardersplassen. Jammer genoeg is het nog niet tot een broedgeval gekomen. Door middel van het in gevangenschap grootbrengen van jonge vogels probeert het Wereld Natuur Fonds om ze nu weer als broedvogel terug te krijgen in Nederland.

De tegenstanders zoals bijvoorbeeld Jan van Gelderen (medewerker Algemeen Dagblad) komen met een aantal argumenten:

- In de winter zitten er zeearenden, maar ze broeden hier niet vanwege het feit dat hier geen voldoende grote bomen voorkomen om het nest (meer dan 1000 kilo) te kunnen dragen.
- Volgens de internationale richtlijnen mag je een vogel alleen introduceren als hij hier voorheen gebroed heeft.
Dit is volgens Jan van Gelderen niet het geval met de zeearend, waardoor dit in strijd is met de gemaakte afspraken.
- We weten nog te weinig van het gedrag van een zeearend om een (her)introductie tot een goed einde te brengen.
- De zeearend wordt niet in zijn voorkomen bedreigd zodat het niet noodzakelijk is om de soort weer uit te zetten.

Ook de voorstanders zoals Wim Braakhekke (directeur natuurbescherming WMF) dragen hier weer een aantal tegenargumenten op.

- De zeearend komt niet vanzelf weer in Nederland om te broeden ook al komen hier in de winter steeds vaker zeearenden. De zeearenden die Nederland bezoeken zijn jonge vogels die op het moment dat ze geslachtsrijp zijn (vier jaar) terugkeren naar hun geboortestreek om zich daar te vestigen, dichtbij het ouderlijk nest. Ze breiden zich territorium voor territorium uit zodat het niet aannemelijk is dat ze binnenkort vanzelf in Nederland komen broeden.
- Deskundigen zoals professor K. Voous beweren wel degelijk dat de zeearend hier vroeger gebroed heeft.
- Er is wel degelijk veel bekend over het met succes herintroduceren van de zeearend. Projekten in Schotland en Tsjechië geven dit wel aan.
- We zijn in Nederland volop bezig met natuurherstel waarbij je soms, in het geval van de zeearend, een extra duwtje in de rug moet geven om de soort weer als broedvogel terug te krijgen. Met andere woorden, de voorwaarden zijn er, nu de vogel nog.

Uit de voor- en tegenstanders zie je maar weer dat vogelaars ook niet altijd op een lijn zitten. De discussie gaat ondertussen door. Te hopen valt dat de zeearend hier niet onder lijdt.

(Bron: Algemeen Dagblad, augustus 1996)

Populatie kokmeeuw daalt sterk

Sinds 1994 is de populatie kokmeeuwen in Midden/Oost-Brabant met 20 tot 30 % afgenomen. In de rest van Nederland is dit 40 tot 50 %. Volgens onderzoeker Wiel Poelmans ligt het aan de beperkende regels voor het uitrijden van mest waardoor de kokmeeuwen minder makkelijk aan voedsel kunnen komen. Ook het afdekken van de vuilnisbelten en de droogte van de afgelopen jaren spelen een rol. Door de droogte verdrogen de vennen, het broedgebied van de kokmeeuw. Toch is het te vroeg om nu al konklusies te trekken, aldus onderzoeker Wil Beeren.

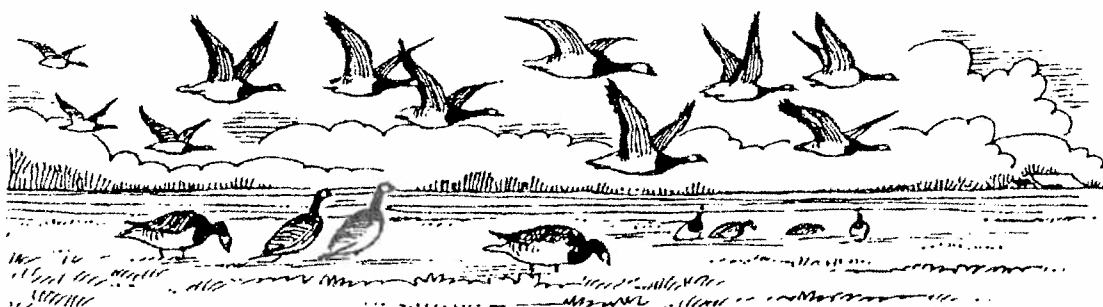
(Bron: Brabants Dagblad, augustus 1996)

Vogeleilandjes in kleipolders Oss

De kleipolders van Oss komen in aanmerking voor een nieuw experiment, particulier natuurbeheer. Doel van het projekt is om in totaal 15 Ha cultuurgrond te herbestemmen tot natuurgebied, waarbij de grond wel in eigendom blijft van de huidige beheerder (in veel gevallen boeren). Hierbij daalt de grond in waarde. Deze waardedaling wordt door de gemeente aan de boer gecompenseerd. Op deze manier hoopt de gemeente Oss een aantal boeren te vinden die bereid zijn om aan het experiment deel te nemen, waardoor zeldzame, in de verdrukking verkerende weide-vogels weer een kans krijgen om met succes te broeden.

(Bron: Brabants Dagblad, juli 1996)

John Hermans

In gesprek met ... Liesbeth en Ramon Verkaar

Het was op een donkere, herfstig-natte avond dat ik het huis zocht van de familie Verkaar. Eén keer uitstappen en dan huizen tellen gaf ook hier weer het gewenste resultaat. De hond leek het meest enthousiast over mijn komst. Toen iedereen goed en wel gezeten was ging hij er rustig bij liggen. Het duurde dus even eer het gesprek op gang kwam. Dochter Ilse kwam er ook bij zitten, want vogels interesseren haar ook.

Natuurlijk is iedereen benieuwd op welke manier mensen met de Vogelwacht in aanraking komen. Meestal is dat via wandelingen. Ook Liesbeth en Ramon is dat overkomen. Maar de belangstelling werd gewekt door een meneer die ook elke dag zijn hond uitliet in het park. Op een dag stond die omhoog te kijken. Liesbeth vroeg zich af waar die man toch zo naar keek. Het bleek Bart Gevers te zijn die niet te beroerd was om zijn "buur-vrouw" alles te vertellen over het boomkruipertje wat zich liet zien. Hij nam ook de gelegenheid te baat de publiekswandelingen en de club aan te prijzen. Toen ze daarna een zeer enthousiast vertellende John Hermans meemaakten tijdens zo'n wandeling was het pleit snel beslist.

Ze zijn nu sinds drie jaar lid van de Vogelwacht en hebben de zaak meteen grondig aangepakt: een vogelcursus gevolgd, waarbij bleek dat Liesbeth heel goed geluiden kan onthouden en Ramon het meer van de kleur moet hebben. Dat vult elkaar dus goed aan.

Verder zijn ze na een paar "natte" wandelingen naar Zeist getogen om zich een goede waterdichte uitrusting aan te schaffen. Want comfort is toch ook heel belangrijk! Dat is ook één van de redenen dat ze zich beperkt hebben tot lichte kijkers. Het moet leuk blijven om met die dingen op stap te gaan en als je eens een keer gaat fietsen is het prettig niet teveel te sjouwen te hebben.

Ze trekken er vaak op uit, de natuur in. Fiets achter op de auto en dan naar een mooi natuurgebied. Zo zagen ze in Mariapeel de blauwborst op een afstand van nog geen vier meter in een boom. En op vakantie in Zuid-Limburg langs de Geul de grote gele kwikstaart. Op hun verlanglijstje blijft de ijsvogel. Iedereen heeft hem gezien, geeft tips waar hem te vinden, maar als je gaat kijken.. ho maar! Datzelfde overkwam hen bij de uilenwandeling. Veel gelopen, niks gezien.

Ze hebben afgelopen voorjaar ook meegedaan aan de speciale inventarisatie van Staatsbosbeheer/SOVON. Harstikke leuk: tien ochtenden héél vroeg op (kwart voor vijf!) met z'n vijven een gebiedje bij het OKB-voetbalveld en dan de hei afstruinen. Je leert zo'n stukje met bijbehorende bewoners dan goed kennen. Zoals in het begin van het jaar de zwarte specht, later de groene. Veel broedgevallen, waaronder de gekraagde roodstaart. Wel opvallend was dat alle zeldzame vogels in het gebiedje ernaast zaten (dat van Willy en kornuiten!).

Maar vaak hoeft je het niet zo ver van huis te zoeken. Want wat is er mooier dan een sperwer die een merel geslagen heeft (moord!) en die achter in je tuin op komt eten. Zeker als hij er ongeveer een hele dag over doet. Of als je uit het slaapkamerraam (van Ilse) ziet hoe de Vlaamse Gaaien in de boom bij de burens twee jongen hebben, die -helaas- door de kat worden gepakt en opgepeuzeld. Of dat je twee weken lang de gekraagde roodstaart in het oog krijgt als je met de hond gaat wandelen....

In het begin zijn Liesbeth en Ramon heel intensief met vogelen bezig geweest. Veel wandelingen en excursies meegelopen. Ook geprobeerd om een meerdaagse excursie mee te maken, maar door omstandigheden is er dat nog niet van gekomen. Dus laten ze zich voorlopig alleen nog maar het hoofd op hol brengen door de prachtige dia's van John Hermans.

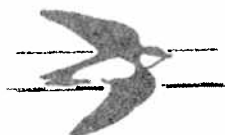
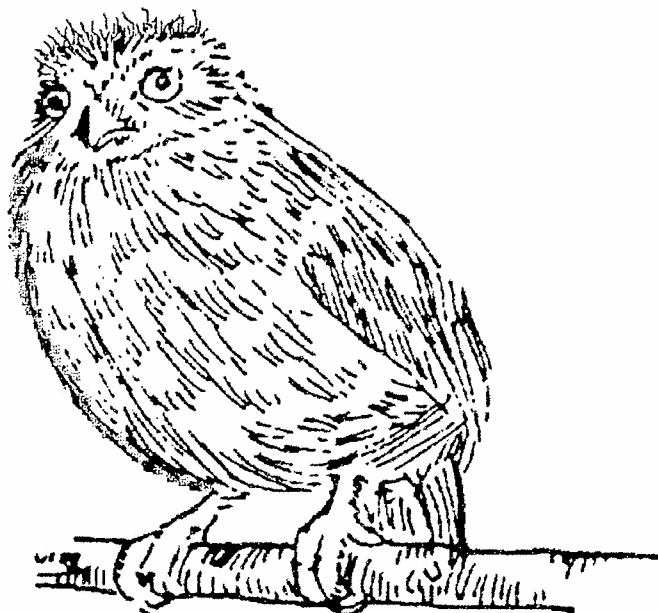
De liefde voor vogels kijken is ondertussen zeker overgedragen op de jongste dochter Ilse. Zij heeft tijdens het gesprek heel wat in te brengen en te vragen. Zo heeft ze ook een mooi schedeltje meegebracht uit Frankrijk (ze verzamelt skeletjes). Via ons verstand en de boeken konden we bedenken dat het om een stootvogel moet gaan. Maar welke; daar hebben we een expert voor nodig.

Liesbeth en Ramon hebben zich nog niet aangesloten bij een taakgroep. Daar is nog niet echt tijd voor omdat beiden druk bezig zijn als speler en trainer in de korfbalsport. Wel is Liesbeth begonnen met de natuurgidsencursus om zo een meer all-round beeld te krijgen van alles wat er om ons leeft.

Mochten ze ooit tijd krijgen, dan gaat hun voorkeur toch wel uit naar stootvogels of uilen. De uilskuikens zullen dan wel uitgevlogen zijn!

We besluiten het gesprek met de constatering dat er zo'n leuke sfeer heerst in de club. Ze voelden zich meteen opgenomen en thuis. Mooi toch!!

Margreet Hoefnagels

De vogeltrek boven Falsterbo

Zoals jullie inmiddels wel weten probeer ik zoveel mogelijk mijn vakanties te plannen, daar waar veel vogels zijn te zien.

Deze keer ging de reis dus naar Falsterbo, een plaats helemaal onderin in de zuidpunt van Zweden. Degenen die regelmatig vogeltijdschriften lezen weten dat deze plaats beroemd is vanwege de daar aanwezige vogeltrek. Falsterbo ligt aan een zee-engte, net zoals in Turkije bij de Bosporus en Gibraltar in Spanje, welke de vogels die naar het zuiden trekken gedwongen zijn te nemen en maar al te vaak met zichtbare tegenzin.

Met de Stichting Vogelreizen heb ik samen met acht andere reisgenoten van vrijdag 23 t/m zaterdag 29 augustus jl. Falsterbo bezocht.

Speciaal is deze week gekozen vanwege het feit dat de piek van de doortrek van de Wespendif altijd eind augustus ligt.

Waarom zie je nu op dit soort plaatsen zoveel doortrekkende vogels? Dit komt doordat de meeste trekvogels altijd proberen om zoveel mogelijk over land naar het zuiden te trekken. Ze proberen dus om de kortste oversteek over zee te maken. Welnu, dit is het geval in Falsterbo. Alle trekvogels uit Zweden en Noorwegen komen zo ongeveer hier elk jaar over vliegen.

Na een plezierige bootvaart kwamen we zaterdagmorgen in Falsterbo aan. Hier hebben we snel onze bagage uitgeladen en 's morgens om 09.30 uur stonden we al op "de punt" om een en ander waar te nemen. Opvallend waren de grote aantallen boompiepers die overtrokken. Ik schat dat er elk uur wel duizend stuks overtrokken. Daarnaast viel ook het grote aantal gele en noordse gele kwikstaarten op. De noordse gele kwikstaart heeft een geheel zwarte kop, terwijl de gele kwikstaart een witte oogstreep heeft. Zij kwamen niet zo massaal overvliegen maar grote groepen fourageerden voor onze ogen op de graslanden om daarna met zijn allen de grote oversteek te ondernemen.

Om ongeveer tien uur 's morgens kwam onze eerste roofvogel overgevlogen. Een echte vogelkenner riep al "Montagu's Harrier", voordat wij gezien hadden dat het hier een roofvogel betrof. In het Nederlands betekent dit de grauwe kiekendief.

Vanaf half elf kwamen de eerste wespendifen in strakke lijn boven onze hoofden overvliegen. Telkens zie je dan groepjes van enkele tot een stuk of tien exemplaren van ver aankomen. We volgden ze elke keer tot ze boven ons waren. Daarna hoefde je maar een minuutje te wachten totdat je de volgende groep weer zag naderen. We zijn hier twee uur gebleven en hebben ongeveer 200 wespendifen zien overvliegen. Naderhand hoorden we van diverse vogelaars dat er die dag ongeveer 500 stuks zijn overgevlogen. De andere dagen van ons verblijf op Falsterbo zagen we jammer genoeg niet meer zoveel wespendifen. Wel was er op woensdag veel roofvogeltrek met onder andere de buizerd, sperwer, wespendif, rode wouw en de bruine kiekendief. Het is een geweldige ervaring om continu roofvogels te zien overtrekken. Naar schatting heb ik op die dag ongeveer 200 buizerds, 50 sperwers, 50 wespendifen, 20 rode wouwen en 20 bruine kiekendieven gezien. Niet alleen "de punt" is interessant, maar ook het binnenland van Zweden biedt veel.

Zo hebben we diverse meren bezocht waarbij het meer "Krankesjon" het meest opviel. Hier zagen we vanaf een prachtige uitzichttoren in een overzicht vijf jagende visarenden. Al biddend storten ze zich van zo'n twintig meter hoogte omlaag in een poging om vis te vangen. Geregeld zagen we dat ze hierbij succes hadden. Verder zagen we hier enkele reuzensterren, grauwe ganzen en diverse bruine kiekendieven.

Ook de kraanvogels waren al weer onderweg naar hun winterkwartier in de Extremaduras in Spanje. Tijdens ons verblijf zagen we twee groepen (totaal 23 exemplaren).

Als laatste zou ik het gebied Fyledalen willen vermelden. Dit is een klein dal met aan weerszijde een heuvelrug van honderd meter hoogte. We zagen hier enkele bijzondere soorten zoals de raaf, appelvink en kleine bonte specht, maar het meest indrukwekkend was toch wel de jonge steenarend. Toen de steenarend tussen een groepje buizerds ging zitten kregen we pas een goede indruk hoe geweldig groot een steenarend is.

Kortom, ik heb hier op Falsterbo weer een heel leuke vakantie gehad die zeer de moeite waard was en het zal zeker niet de laatste keer zijn dat ik hier geweest ben.

John Hermans

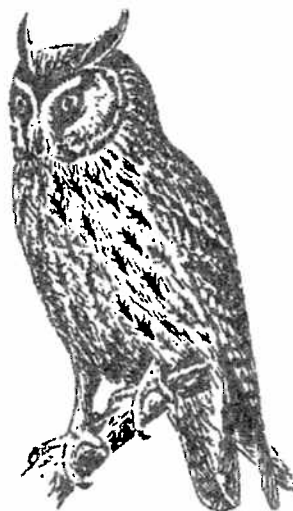
Jammer genoeg een opmerkelijke waarneming!

Op zondag 22 september jl. werd ik door Toon Valks uit Volkel gebeld met de mededeling dat hij een ransuil had gevonden in Uden-Zuid die in de prikkeldraad was gevlogen. Na enig overleg besloot ik om de ransuil op te halen en de vogel te brengen naar Jan Staal die een vogelrevalidatiestation heeft. Samen met Jan-Willem togen wij naar Volkel. Daar aangekomen keken we in de doos waar de ransuil inzat, waarbij ik al meteen opmerkte dat het geen ransuil was, maar een velduil.

Toch wisten we het niet zeker, een ransuil lijkt veel op een velduil en we hadden geen goed determinatieboek bij ons. Bij Jan Staal aangekomen determineerde hij de vogel als een ransuil. De vogel had een behoorlijke vleeswond zodat het maar de vraag is of hij hier weer van kan genezen (nog niet bekend tijdens het schrijven van dit verhaal). Thuis aangekomen twijfelde ik toch nog, dus in de boeken gekeken. Hierin staat dat de velduil zwart-gele ogen heeft en een ransuil zwart-oranje ogen. Ik meende zeker dat ik zwart-gele ogen gezien had, dus een velduil. Hierop heb ik Jan Staal weer gebeld die me inderdaad bevestigde dat hij zwart-gele ogen had: konklusie een velduil!!

Dit is een opmerkelijke waarneming in onze omgeving. Voor zover ik het goed heb is hij een paar jaar geleden hier waargenomen door Henk van den Acker. Dit is dus de tweede zekere waarneming. Een velduil hoort thuis in grote open vlakten waar vooral veel muizen aanwezig zijn. Hier broeden ze dan op de grond. In Nederland komt de velduil alleen veelvuldig voor op de Wadden, met name Ameland. Hier in onze omgeving broedt hij niet of nauwelijks. Wel heb je een redelijke populatie in de Skandinavische landen die in de winter naar West-Europa trekken. Ik verwacht dan ook dat deze vogel een trekker is vanuit Skandinavië. In Uden-Zuid heb je op dit moment nog grote stukken braakliggend terrein en wellicht dat deze velduil hier zijn voedsel bij elkaar aan het sprokkelen was. Jammer genoeg dat de vogel zo gevonden moest worden, maar het blijft in ieder geval een mooie waarneming. Ik hoop jullie in het volgende "Bruujssel" te kunnen berichten hoe het met de velduil is afgelopen.

John Hermans

Excursie naar "De Regte Heide"

Zondag 8 september jl., rond acht uur 's morgens stond een groepje enthousiastelingen bij de Groenhoeve klaar om te gaan vogelen, te weten: Jan- Willem Hermans, Willie Bergmans, Don-Alexander van Bergen, Maria Panhuijzen, Aad van Toor, Ad van Wanroy, Tinie van de Elsen, Martien van de Elzen en Lilian Beniers met twee lieve kinderen.

John Hermans zwaaide het groepje uit en zei een kijkje te gaan nemen in de Maashorst. Na veel zoeken en vragen waar nou eigenlijk die "Regte Heide" lag werden de auto's rond half tien in het bos geparkeerd en kon de wandeling beginnen. Zoals reeds bekend gemaakt in de maandagenda augustus/september omvat het gebied heide en een beekdalsysteem dat gevormd werd door de Ley en de Poppelse Ley. Verder diverse bospercelen, akkers met bijna rijpe mais en verspreide bewoning.

Bij een doorsteek door de heide werden een paar palen ontdekt die aangaven dat daar prehistorische grafheuvels zijn gevonden (Bronstijd) die ooit waren omgeven door een of meer paalkransen. Direct rijst dan de vraag hoe het gebied er in die tijd zou hebben uitgezien. Maar ja, te lang bij zo'n vraag stilstaan is ook niet goed want het doel was toch: vogelen.

Helaas was het vogelleven niet erg intensief. Met goed kijken en luisteren kwam een kleine score tot stand:

Blauwe reiger
Boerenzwaluw
Buizerd
Ekster
Fazant
Groene specht
Grote Bonte Specht
Holenduif
Houtduif
Kauw

Koolmees
Matkop
Merel
Spreeuw
Tijftjaf
Torenavalk
Wilde Eend
Witte Kwikstaart
Zilvermeeuw
Zwarte Kraai

Door het mooie weer, in combinatie met een heel aardig gebied, had niemand spijt van deename aan deze excursie.

Bovendien smaakten de bramen zoet.

Aad van Toor

Een verre reis naar Gambia

In het voorjaar van 1996 zijn Marc Poulussen, John, Gina en Jan-Willem Hermans een weekje naar Gambia geweest. Gina's broer Peter van Dommelen werkt daar als ontwikkelingswerker op het gebied van rijstbouw. Peter woont al vijf jaar in Gambia en is net zo'n "natuurgek" als wij. Een ideale gids voor dit gebied.

Gambia is gelegen in Afrika ten noorden van de evenaar. Het hele land is omsloten door Senegal. Het land dankt zijn naam aan de rivier "de Gambia". Hieraan dankt het land ook zijn natuurlijke rijkdom.

Wij landden 's avonds op het vliegveld. Je komt in een andere wereld. Op weg naar ons verblijf aan de kust zien we al veel palmbomen en grote fruitetende vleermuizen en ontzettend veel bedrijvigheid voor de schuurtjes.

De volgende morgen gaan we de omgeving verkennen. Aan de overzijde van ons hotel staan enkele hotels met een gigantisch grote tuin. Deze tuin wordt flink bewaterd wat tot als gevolg heeft dat er ontzettend veel vogels te zien zijn. Diverse weervogels, klauwierachtigen, reigers en allemaal op nog geen tien meter afstand.

Na de middag een bezoek aan een nationaal park in de buurt van het hotel. Veel bloeiende bomen, wat een bloemenpracht. Kamerplanten die wij in een potje op de vensterbank hebben, blijken bomen en struiken te kunnen worden. Op een gegeven moment zien we een hele familie aapjes zo in de vrije natuur en natuurlijk weer vele vogels. Namen ben ik allang weer vergeten.

We zijn een aantal dagen het binnenland ingegaan. Hier werkt Peter. Vrouwen zijn bezig de rijstvelden in orde te brengen voordat de regentijd komt. Het is er zo'n 45 graden Celcius in de schaduw!! Onderweg zien we o.a. de grote neushoornvogels. Deze vogels vallen op door hun geweldig grote snavel. 's Avonds in de schemer zien we een afrikaanse nachtzwaluw. De lange staartpunten zijn indrukwekkend evenals de fabuleuze zonsondergang.

De andere dag volgt het hoogtepunt van onze reis. Een boottocht door de mangrovebossen. Links en rechts van de Gambia zijn grote moerasbossen waarin de mangrove de boventoon voert. Koe-, ral-, grote zilver- en rifreiger, diverse soorten ijsvogels, ja zelfs zo groot als een zwarte kraai! en op het laatst nog de Afrikaanse visarend. Het is ondoenlijk om alle soorten te beschrijven en te vernoemen.

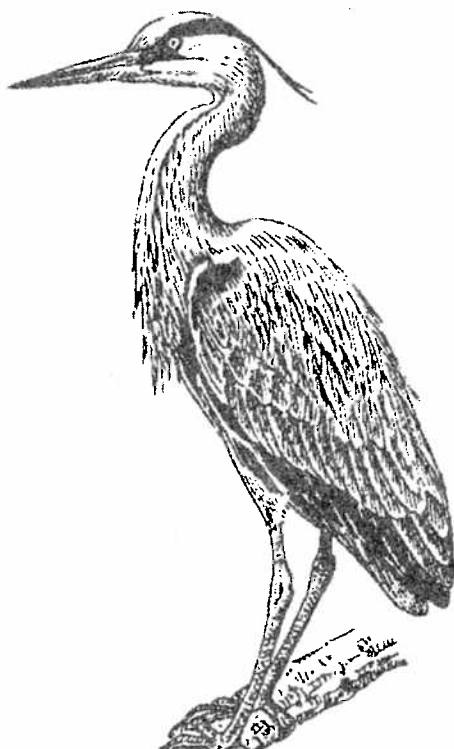
Terug aan de kust maken we een wandeling door een ander natuurgebied. Opvallend waren hier de hamerkopvogels met hun gigantisch grote nesten, krokodillen en zelfs een kameleon!! Kameleon's kan men van zeer dichtbij benaderen, een unieke gelegenheid voor een dia. Voordat we het merkten gristte een aap de kameleon voor onze neus weg en speelde enige tijd met het beest alvorens te verdwijnen in het dichte bush.

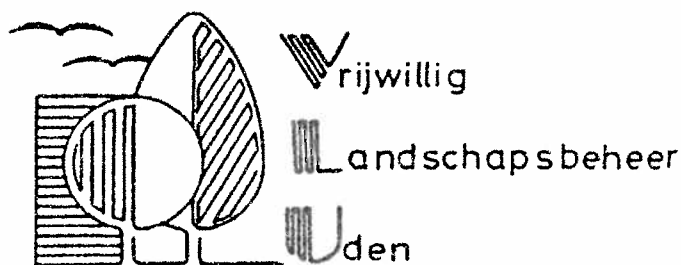
Veel te snel maar wel met een ontzettende ervaring rijker vertrokken we weer naar Nederland.

Voor een natuurliefhebber is Gambia zeer de moeite waard. Bekijk de dia's maar eens die we ongetwijfeld nog zullen vertonen.

Jan-Willem Hermans

Vrijwillig Landschapsbeheer Uden nog steeds actief!!

Het VLU behoort tot een van de actiefste werkgroepen vrijwillig landschapsbeheer in Noord-Brabant. Dit verdient een groot compliment voor de vaste kern!
In september 1996 is het jaarverslag 1995-1996 aangeboden aan de diverse instanties en personen waar het VLU contacten mee heeft.
In dit jaarverslag worden de drietal soorten activiteiten van het VLU beschreven.

Coördinatie, Onderzoek en Advisering

Naast de eigen vergaderingen, heeft er overleg plaatsgevonden met Staatsbosbeheer, Gemeente Uden, Waterschap de AA en het Bezoekerscentrum Slabroek. Verreweg het meeste overleg en werk is het afgelopen jaar verricht voor, tijdens en na de aanplant van een echte hoogstamkersenboomgaard aan de Patrijsweg te Uden. In nauwe samenwerking met de Stichting Udense Kersenboomgaarden is een eerste stap gezet om een stukje historische natuur terug in stad en dorp te krijgen.

Inrichting en Beheer

Het afgelopen seizoen is er tien keer een werkdag(ochtend) georganiseerd. Deze werkdagen vonden plaats in de periode september 1995 t/m juni 1996. Daarnaast is er op vijftien dagen voor/nazorg uitgevoerd. Tijdens de tien ochtenden waren er gemiddeld tien vrijwilligers aanwezig.

Afgelopen seizoen is er o.a. gewerkt aan het restaureren van een poel op Bedaf, het graven van een poel bij de Leijgraaf, het knotten van wilgen bij de Raktse Beemden, het dunnen van een elzenbosje op Kooldert, het afzetten van een elzensingel bij de Raktse Beemden, het afzetten van een ruilverkavelingssingel aan de Hooistraat, het planten van een singelhaag aan de Patrijsweg, het verwijderen van de opslag op de Heide op de Kanonsberg, het planten van kersenbomen aan de Patrijsweg, alsmede het hooien van de voortuin bij de Groenhoeve.

Voorlichting en Educatie

Het VLU heeft afgelopen seizoen een lezing en een fietsexcursie georganiseerd. De folder "KLE en vrijwillig landschapsbeheer" en "knotwilgen" zijn dit jaar herzien. Deze folders liggen bij de Groenhoeve, de bibliotheek en het Bezoekerscentrum Slabroek. Het VLU heeft ook afgelopen jaar regelmatig geadviseerd aan particulieren over aanleg en onderhoud van kleine landschapselementen. Een voorbeeld hiervan is opgenomen in de bijlage in het jaarverslag: het Poelenplan Udens Broek, erfbeplantingsplan Lage Randweg en de Kersenboomgaard Patrijsweg. Ook komend seizoen gaat dit door.

Rianne de Groot

Programma VLU werkseizoen 1996-1997

Hierbij doen wij een oproep om te komen helpen op de vrijwilligers-ochtenden.

Het VLU wil graag werken met een groep van vijftien in plaats van tien vrijwilligers per werkdag. Op de ochtenden is er veel gezelligheid, koffie en soep.

Het programma werkseizoen 1996-1997 is als volgt:

Nr.:	Datum:	Tijd:	Plaats:	Werkzaamheden:
--	10-09-1996	20.00	De Groenhoeve	Jaarvergadering/Dialezing
01	21-09-1996	09.00	Bossen Odiliapeel	Restauratie bosven
--	12-10-1996	09.00	Bergen op Zoom	Opening seizoen Brabant
02	26-10-1996	09.00	De Groenhoeve	Restauratie poelen
03	23-11-1996	09.00	Volkel/Odiliapeel	Aanplanten erfbeplanting
04	16-12-1996	09.00	Het Loo (Uden)	Snoeien leilinden
05	28-12-1996	09.00	Kooldert (Uden)	Knotten van wilgen
06	18-01-1997	09.00	Raktse Beemden	Terugzetten van een elzensingel
07	15-02-1997	09.00	Hooistraat (Uden)	Terugzetten van een eikenhakhoutwal
08	11-03-1997	09.00	De Maashorst	Verwijderen van opslag heide
--	20-03-1997	09.00	Uden e.o.	Assisteren van Boomplantdag
--	01-06-1997	10.30	Uden e.o.	Fietsexcursie Kleine Landschaps Elementen
09	12-07-1997	09.00	De Groenhoeve	Maaien wegberm/voortuin

Wellicht tot ziens op een of meerdere werkdagen!!

Voor meer informatie: Willem Peters 0413-252529

Bijzondere Waarnemingen

Natuurlijk kunnen in dit Bruujssel de bijzondere waarnemingen van diverse vogelaars niet ontbreken.

Het valt op dat ons eigen Maashorstgebied veelvuldig voorkomt op genoemde lijst. Men hoeft dus niet altijd ver weg te gaan om leuke vogelwaarnemingen te doen.

Hierbij vraag ik nogmaals aan iedereen die een bijzondere vogelsoort heeft waargenomen, dit aan mij door te geven. Deze gegevens worden dan in de computer verwerkt. Je kunt dit schriftelijk of telefonisch doen. Alvast bedankt!

Peter van de Braak, telefoon: 0413-253586

BIJZONDERE WAARNEMINGEN VOGELWACHT UDEN E.O.				
DATUM:	AANTAL:	VOGELSOORT:	LOCATIE:	WAARNEMER:
01-05-96	1	Korhoen	Maashorst	Theo Thijssen
01-05-96	2	Bonte Vliegenvanger	Milsebaan - Uden	Wil Verbossen
07-05-96	1	Groenpootruiter	Hemelrijk	John Hermans
10-06-96	1	Draaihals	Tongelaar - Mill	Theo Thijssen
04-08-96	1	Rode Wouw	Maashorst	John Hermans
04-08-96	1	Wespendief	Maashorst	John Hermans
13-08-96	1	Smelleken	Vorstenbosch	Anita v.d. Acker
31-08-96	23	Kramsvogel	Bedaf	Joep v.d. Heuvel
03-09-96	2	Paapje	Maashorst	John Hermans
03-09-96	5	Roodborsttapuit	Maashorst	John Hermans
03-09-96	1	Tapuit	Maashorst	John Hermans
08-09-96	1	Grauwe Klauwier	Maashorst	John Hermans
08-09-96	6	Paapje	Maashorst	John Hermans
08-09-96	8	Gele Kwikstaart	Maashorst	John Hermans
22-09-96	1	Velduil	Uden-Zuid	John Hermans

Vogeltrek

De bekende bioloog Midas Dekkers zei het laatst nog op T.V.; "Er is maar een dier dat voor zijn lol reist en dat is de mens". Voor alle andere dieren geldt dat er alleen uit bittere noodzaak de koffers zo nu en dan worden gepakt. Dit geldt uiteraard ook voor de vele vogels die nu volop aan de trek zijn. De vaak vele honderden kilometers lange reis zit vol gevaren. Allerst is de lengte van de reis op zich al een hele onderneming, alleen de vogels met een goede konditie overleven deze. Daarnaast wordt soms, zoals door de boerenzwaluw, over woestijnen getrokken waarbij er weinig of geen voedsel onderweg te vinden is. Ook de mens is een grote bedreiging. Honderdduizenden onschadelijke trekvogels worden door jagers voor de lol neergeschoten. Het meest bekende beeld van de trek is wel de prachtige V-vormige vluchten van grote groepen ganzen. Nu zult u die alleen zien wanneer het koud wordt. Ganzen zorgen ervoor, net als de kievit, de vorstgrens net te ontlopen. Onze meeste zomergasten vertrekken wanneer de dagen korter worden en komen in het voorjaar, elk jaar rond precies dezelfde datum weer terug. De bekende spreeuw trekt ook weg en toch zien we hem het hele jaar. Dit komt doordat de Nederlandse spreeuw naar het zuiden trekt en wij in de winter bezoek krijgen van Scandinavische spreeuwen. Tenslotte zijn er ook soorten die wij alleen 's winters zien. Deze vogels, zoals de bonte kraai en de koperwieken, komen uit de barre koude in ons relatief milde klimaat overwinteren. Al met al vindt er zo rond deze tijd dus een enorme verplaatsing van vogels plaats. Voor vogelliefhebbers is de herfst dan ook een topseizoen. Vandaar ook dat we jaarlijks tijdens deze periode een van de waddeneilanden aandoen voor een vijfdaagse excursie. Ditmaal is Schiermonnikoog aan de beurt, een typisch vogeleiland. Veel trekvogels strijken hier in het najaar neer om op krachten te komen. Voor meer informatie kan men contact opnemen met Jan-Willem Hermans, telefoon: 0413-269804.

Redactie

Het Bestuur en de Taakgroepen van Vogelwacht Uden

HET BESTUUR

Het bestuur verzorgt de algehele coördinatie van de vereniging, zij stimuleert tal van activiteiten en legt contacten met derden. Tevens organiseert het bestuur de ledenactiviteiten, zoals excursies, cursussen en dia-lezingen. Genoemde activiteiten worden mede uitgevoerd door middel van een aantal taakgroepen, te weten:

1. TAAKGROEP NESTKASTEN

Deze taakgroep verschaft nestgelegenheid aan vogels en dan met name hollenbroeders, zoals kool-, pimpel- en zwarte mees, gekraagde roodstaart, vliegenvanger etc. Dit gebeurt door diverse soorten nestkasten te maken en op geschikte locaties te bevestigen. Op dit moment heeft de werkgroep het beheer over ruim tweehonderd nestkasten. Een onderdeel van de activiteiten vormt het inventariseren en administreren van alle broedgevallen.

Coördinator Jos Welte, tel.: 0413-264017

2. TAAKGROEP STOOTVOGELS

Naast het inventariseren van een vijftal soorten stootvogels, welke in de Maashorst voorkomen, wordt aandacht besteed aan het maken en plaatsen van kasten of horsten, alsmede het controleren en registreren ervan. Verder is het doorgeven en assisteren bij het ringen van de jongen ook een taak van de groep. Het betreft hier voornamelijk de buizerd, havik, sperwer, torenvalk en boomvalk.

Coördinator Pieter van der Voort, tel.: 0413-263292

3. TAAKGROEP UILEN

Het plaatsen en onderhouden van nestkasten in kerken, boerderijen en schuren is een van de belangrijkste taken van deze werkgroep. Momenteel heeft de taakgroep de beschikking over ca. 40 kerkuilenkasten, die verdeeld zijn over Uden, Volkel/Odiliapeel en Boekel/Venhorst. Daarnaast worden alle broedgegevens geregistreerd en aan de betreffende instanties doorgegeven. Het geven van advies en voorlichting behoort eveneens tot de taken.

Coördinator John Hermans, tel.: 0413-272777

4. TAAKGROEP INVENTARISATIE

De werkgroep Inventarisatie organiseert diverse vogeltellingen in de Maashorst. Genoemde inventarisaties hebben tot doel een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de vogelstand in een bepaald gebied. De verkregen informatie wordt ter beschikking gesteld aan het SOVON, Staatsbosbeheer en Gemeentes. Zij gebruiken de informatie ten behoeve van beheersplannen voor de Maashorst en de Wijstgronden.

Coördinator Peter van de Braak, tel.: 0413-253586

5. TAAKGROEP OEVERZWALUWEN

Sinds 1986 heeft de Vogelwacht een kunstmatige oeverwaluwenwand op de voormalige grindafgraving "Hemelrijk" te Volkel. Men houdt zich bezig met de inventarisatie en registratie van de daar broedende oeverwaluwen. Daarnaast wordt regelmatig onderhoud uitgevoerd aan de oeverwaluwenwand en observatiehut. Voor geïntereseerden heeft men een gratis brochure beschikbaar waarin alle details zijn vermeld.

Coördinator Jan-Willem Hermans, tel.: 0413-269804

6. TAAKGROEP CLUBBLAD/PUBLICITEIT

Een belangrijk communicatiemiddel binnen de Vogelwacht is "Het Bruujssel". Dit clubblad wordt viermaal per jaar uitgebracht. Hierin is veel te lezen over de activiteiten binnen de vereniging, waarbij diverse leden de pen ter hand nemen om vogelverhalen met anderen te delen. Verder verzorgt de werkgroep alle publiciteit rondom de vele activiteiten die op touw worden gezet. Dit resulteert in diverse berichtgevingen in kranten, radio en televisie.

Coördinator Peter Noy, tel.: 0413-251691

7. TAAKGROEP VRIJWILLIG LANDSCHAPSBEHEER UDEN

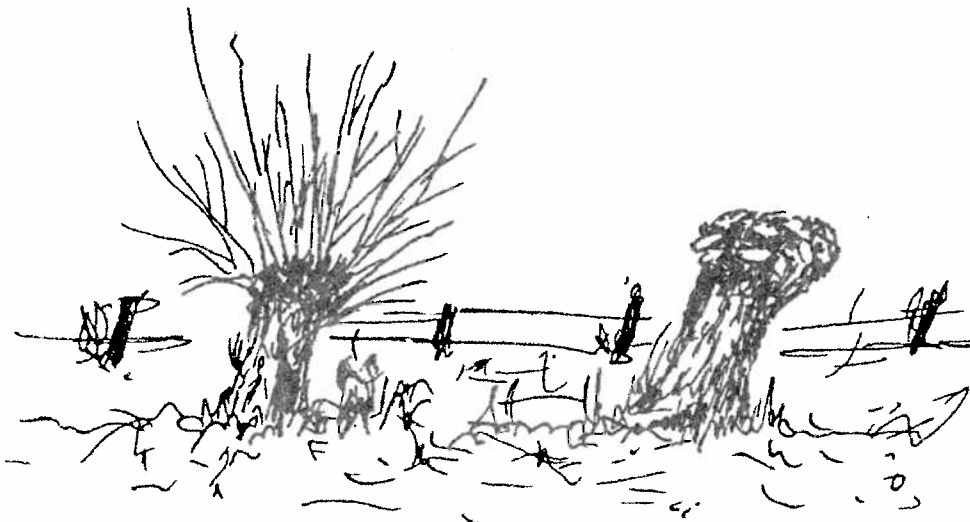
Deze werkgroep is een gezamenlijke activiteit van het V.L.U. en Vogelwacht Uden. Zij houdt zich bezig met behoud, herstel en ontwikkeling van kleine landschapselementen in de omgeving van Uden. Hiertoe worden o.a. wilgen geknot, elzensingels teruggezet en poelen gegraven in en rond Uden. Tevens maakt het V.L.U. onderdeel uit van de Stichting Udense Kersenboomgaard. Zij onderhoudt daartoe een kersenboomgaard aan de Patrijsweg te Uden.

Coördinator Willem Peters, tel.: 0413-252529

8. TAAKGROEP WINTERVOEDERING

De leden van deze taakgroep komen alléén in actie bij uitzonderlijke weersomstandigheden, zoals bij strenge vorst over een langere periode of een dik sneeuwdek. Pas dan kunnen een aantal vogelsoorten onze hulp gebruiken. Op verschillende plaatsen in het buitengebied wordt dan bijgevoerd. De taakgroep legt contacten met diverse instanties die het voedsel verstrekken en bepaalt waar en wanneer bijgevoerd moet worden.

Coördinatie Bestuur Vogelwacht, tel.: 0413-269804

Vogelwacht – Winkel

Beste leden,

De herfst is nog maar net begonnen, toch gaan de gedachten al weer uit naar de komende winterperiode met Sinterklaas en Kerstmis in het vooruitzicht. Onderstaand treft je een greep uit het uitgebreide assortiment van de Vogelwacht – Winkel. Alle artikelen die via Vogelbescherming en Natuurmonumenten worden verkocht, zijn te bestellen bij onze winkel.

Cassettes met vogelgeluiden:

- * Nr. 1: zangvogels, deel 1 f 22,50
- * Nr. 2: weide-, water- en moerasvogels f 22,50
- * Nr. 3: vogels van bos, heide en duin f 22,50
- * Nr. 4: water- en wadvogels f 22,50
- * Nr. 5: zangvogels, deel 2 f 22,50
- * Nr. 6: bekende en minder bekende vogels f 22,50

Diverse CD's met vogelgeluiden:

- * Deel 1 t/m 4 f 39,50 p/st.

Naast geluidscassettes en CD's hebben we een groot aantal vogelboeken, van pocket tot atlas, te koop:

- * Vogels van Europa (Lars Jonsson – voor de professional!) f 59,50
- * Vogels onder dak f 19,95
- * Het kleine zakvogelboekje van P. Hayman f 17,90
(handig om mee te nemen, een must voor iedere vogelaar!)
- * Wintervoeding Vogels (speciale aanbieding!) f 3,00
- * Wat is een vogel? f 9,95
(populaire uitleg over vogels in zijn algemeenheid)

En natuurlijk allerlei leuke artikelen om bijvoorbeeld cadeau te geven, zoals:

- * Diverse vogelmobielen f 14,50
- * Wenskaarten/Ansichtkaarten f 4,00
- * Briefpapier met enveloppen (eendjes, speciale aanbieding!) f 8,50
- * Poeziealbum (speciale aanbieding) f 9,95
- * Telefoonklapper (uilen – heel leuk!) f 5,95
- * Raamstickers f 3,50

Opruiming Vogelwacht – Winkel!!!

Binnenkort worden een groot aantal artikelen tegen gereduceerde prijzen verkocht. Voor nadere informatie hierover kun je contact opnemen met Bart Gevers.

Wellicht zit er iets van je gading bij. Een cadeautje voor jezelf of voor een ander. Maak een keus uit de vele laaggeprijsde artikelen en geef je bestelling op bij:

Bart of Stephanie Gevers.
Hornstraat 6 – Uden
Telefoonnummer: 0413-260613

Wat doet Vogelwacht Uden?

- * **Vogelwacht Uden e.o. is een actieve, zelfstandige vereniging die zich inzet voor alle in de vrije natuur levende vogels. Zij doet dit door middel van gezamenlijke activiteiten, zoals:**
 - Publiekswandelingen in het Udense Maashorstgebied.
 - Excursies naar prachtige natuurgebieden in Nederland.
 - Film- en dia-avonden in het eigen clubhuis, De Groenhoeve.
 - Vogelcursussen voor jong en oud.
 - Lezingen voor scholen en verenigingen etc.
 - Voorlichting op tentoonstellingen.
 - Publicaties in diverse media en tijdschriften.
- * **Naast de hierboven genoemde educatieve middelen verleent Vogelwacht Uden ook daadwerkelijk hulp aan de vogels door:**
 - Plaatsen en onderhouden van nestkasten.
 - Wintervoeding (in geval van strenge en langdurige vorst).
 - Herstel en beheer van natuurgebieden in de directe omgeving.
 - Beheer en onderhoud van de oeverwaluwenwand op Hemelrijk.
 - Plaatsen van nestbeschermers voor weidevogels.
- * **Verder werkt Vogelwacht Uden e.o. samen met provinciale en landelijke organisaties op het gebied van:**
 - Inventarisaties, zoals het B.M.P. (Broedvogel Monitoring Project), wintervogeltellingen en het trekvogelproject.
 - Het ringen en registreren van o.a. stootvogels, kerkuilen en zangvogels.
 - Controle op de naleving van de Vogelwet.
- * **Andere activiteiten zijn:**
 - Het onderhouden van het gezamenlijk onderkomen t.b.v. de stichting Kinderboerderij, het I.V.N. - afdeling Uden en Vogelwacht Uden e.o.
 - Het plaatsen van schuil- en observatiehutten.
 - Het deelnemen aan het V.L.U. (Vrijwillig Landschapsbeheer Uden). Een en ander in samenwerking met het I.V.N.
 - Het uitgeven van een eigen clubblad, "Het Bruujssel".
- * **Lidmaatschap en inschrijving:**
 - De jaarcontributie bedraagt f 25,= per persoon.
 - Gezinsleden betalen f 10,=
 - Het eenmalig inschrijfgeld bedraagt f 5,=
 - Per gezin ontvangt men ieder kwartaal "Het Bruujssel".
- * **Voor inlichtingen en lidmaatschap:**
 - Secretariaat: Jan-Willem Hermans, Broekmorgen 28 - 5401 PK UDEN,
Telefoon: 0413-269804

